

Kicsinyke lángok, ó, mindig égjetelek

– Interjú a gyémántmisés
BEREGI ISTVÁN atyával

Beregi István atya június 6-án ünnepelte gyémántmiséjét. Bár papságának hatvanadik esztendejét tavaly töltötte, a járvány miatt 2021-re halasztott ünnepi liturgiára – saját bevallása szerint – olyan izgalommal készült, mint egy menyasszony az esküvőjére. A hasonlat annak a tükrében, amit köszönetképp elmondott a szertartás végén, igazolóni látszik: az isteni szerelemről beszélt, melyet nem tudunk szavakba önteni, csak megérezni, megsejteni lehet. „Nagy vagy te, Urunk, és fölségesek a te műveid, és nincsen szó, mely elégséges volna a te csodatételeid magasztalására!” – idézte a nagy vízszentelés szövegét ott is és beszélgetésünk során is.

Hogyan tudták ezt a mindennapokban megvalósítani?

Nyírtúrán befogadtak, örömmel fogadtak, én pedig igyekeztem elsajátítani azt a stílust, amelynek segítségével megtalálhattam a megfelelő hangot mindenkivel. Egy alkalommal megszólított az orvos: lesz egy egészségügyi verseny, minden faluból csak három fő mehet, én lennék a harmadik. Megnyertük a területi, majd a járási fordulót. A győzelmünket a tanácselnök elvtárs is óriási örömmel fogadta.

Bajom nekem senkivel sem volt. Egy másik eset is igazolja ezt: akkor, amikor én még csak motorkeréppárral jártam, egy elegáns, nagy, fekete autó állt meg a parókia előtt, azt mondták Csajka a neve, én nem ismertem a márkáját. (Csajka: luxus kategóriájú személygépkocsi, a szocialista pártvezetők, magas rangú tisztviselők kedvelt autómárkája – szerk.) Sofőrje is volt az illetőnek, aki hátulról kiszállt,

G yémántmiséjén jelen volt egy asszony, aki tizenhat éves korában ismerte meg István atyát, húszéves volt, amikor férjével megeskette őket az atya. Házasságuk ötvenhét év elteltével is boldog. Ők is hálát adtak a liturgián ezért a papi hivatásért. István atya lelkipásztori szolgálatával ma, felszentelése után hatvanegy évvel is besegít a jóságos egyházközösségben.

Volt-e olyan időszak az életében, amikor úgy érezte, nehéz papnak lenni?

Én harminc évet kommunizmusban, harminc évet demokráciában töltöttem el papként, de nekem nem volt ilyen időszakom. Én mindig jól éreztem magam. Papi jelmondatomnak a páli szavakat választottam:

De nem nagyképűségből, hanem hogy ezt a feladatot teljesítem be egész életem által. Ha visszaemlékezem erre a hatvanegy esztendőre, mintha sikerült volna teljesíteni. Úgy látszik, az Istennek volt valamilyen elhatározása velem. A kommunizmusban pedig volt egy kis mázlim is.

Mi mindenkivel jóban voltunk első szolgálati helyünkön, Nyírtúrán is: a körzeti orvossal, a tanácsitkárral, aki a háború előtt főjegyző volt, a református pappal, az óvónővel. Egyszerű társasági életet éltünk tizenöt éven keresztül. Ez nekünk tartást is adott. Vittük a kávé is magunkkal, amikor meglátogattuk egymást, egy edényben megfőztük – akkor még nem volt kávéfőző. A régi világ intelligenciája átsugárzott ebbe a rendszerbe is, és mi igyekeztünk is azt továbbvinni.

„Mindenkinek mindene lettem, hogy mindenkit üdvözítsek”

(1Kor 9,22).

elegáns öltözékben: 'A lelkész urat keresem' – szólított meg. – 'Én vagyok' – válaszoltam. – 'Temetést szeretnék' – mondta. Kiderült, hogy Székelyben kellett volna eltemetni valakit, de ott Nyírturának már nincs illetékessége, csak Nyírbogdányban és Kemecsen. 'De volna lehetőség rá?' – erősödött. Elirányítottam Nyírtassra, a Székelyben illetékes kollégámhoz, ő vagy engedélyezi, vagy nem. 'Bízva rám, uram, nemsokára visszajövök' – búcsúzott.

Úgy is lett: hozott engedélyt, hogy én temessem el az apját. A kíváncsiságom nem hagyott nyugodni: 'Mi nem találkoztunk az életben soha, ugye? Ön nem ismer engem, én nem ismerem önt. Honnan gondolja, hogy az ön édesapját nekem kell eltemetnem?'

'A húgom mondta, hogy Bogdányban hallgatta az ön prédikációját egy temetésen, ő kérte, hogy keressem meg magát' – hangzott a válasz.

Elvégeztük a temetést. 'Hadd jegyezzek meg valamit. Megérte a húgomra hallgatni. Köszönöm a temetést' – mondta.

A hatvanas években nagy Csajkával nem jártak kisemberek, fogalmam sincs, ki volt, nem is kutattam, nem ez volt az érdekes. Bármilyen pártember is volt: el akarta temetni az apját.

Egy másik alkalommal a megyei pártbizottság egyik tagját hívtam be a templomba, mert a templomon kívül akarta megvárni az esküvői szertartás végét, melyre hivatalos volt. Végül bejött, leült a hátsó padba.

Hitem szerint a pártemberek is érezték, megérezték olykor, hogy jó lenne olyannak lenniük, amilyenek, s nem olyannak, amilyenné válni kényszerültek. A felszínen hangoztatott elvek alatt ott volt mélyen az Isten iránti kíváncsiság, kíváncsiság.

Milyen volt a gyermekora, családja?

Én nagyon egyszerű család gyermeke vagyok, nekem nem volt gyermekszobám. Az én anyukám hat osztályt járt. Az apám a Sopron környéki Csermajor községben tej- és vajgyártó mesterséget tanult. Amikor a hadifogságból hazajött 1947-ben, a tejcarnokban dolgozott, ahová rengeteg tejet hordtak. Apám gomolyát, túrót gyártott, szakértője volt ennek. Akkor kicsit fellendültünk anyagilag.

Mikor és hogyan érezte meg Isten hívását egy olyan családban, ahol nem volt példa, mint a papságra?

Én még a nemlét állapotában lettem felajánlva a Jóistennek. Anyukám még csak menyasz-

szony volt, amikor elment a kanonok úrhoz, és megkérdezte tőle, hogy szabad-e neki fogadalmat tenni. 'Mire akarsz fogadalmat tenni, gyermekem?' – kérdezte Volosin János atya, a nyírvasvári parókus. – 'Tetszik tudni, nemsokára férjhez megyek, és azt szeretném, hogy a Jóisten adjon nekem egy fiúgyermeket, aki pap lesz' – magyarázta anyám.

Ilyen a gondviselés: csodálatos dolog. Az én szülőfalumban volt egy család, Siketéknek hívták őket, két lányuk és három fiúgyermekük volt. A két lány: Veronka és Marika. Marika férjhez ment, született egy lánya, őt is Mariskának nevezték el. Ő lett az én anyukám. De Veronikának, aki Kántorjánosiban ment férjhez, szintén született egy lánya, Annus. Annak a fia is pap lett. A két nagymama édesestvér, unokáik lettek görögkatolikus papok: Szimicsku Ferenc és én.

A zsinat előtt olyan volt az egyházi törvény, hogy a pap egyedül nem végezhetett misét, csak ha volt valaki a templomban. Igen ám, de a vasvári harangozónak nyolc gyermeke volt: kapálni, aratni járt nyáron, nem a templomba. Parányi kis ember volt Volosin János kanonok úr, de szellemes: kiokoskodta, ha van egy lélek a templomban, mindegy, hogy felnőtt vagy gyermek, eleget tesz a törvénynek. Mi a dombon épült templom közvetlen közelében laktunk, a domb alján. Beszölt anyámnak az atya, ahogy misére ment: 'Mari, küldd fel a gyermeket.' Anyám küldött: 'Eredj, hív a pap bácsi.' Két-három éves forma lehettem. Bukfenceztem a szőnyegen, csengettem

hogy ki volt korábban, de hiszem, hogy neki azért kellett gimnáziumi tanárnak lenni, hogy azt a három papot valamilyen formában segíthesse. Óriási rajongással viseltettünk iránta, csodálatos egyéniség volt, vigyázott ránk: miatta és általa nem bántott minket senki. A Jóisten szeretetét közvetítette felénk, amiből senki sincs kizárva. Ő a mi hivatásunkat védte akkor, amikor az a legsérülékenyebb volt. Ez az én szent meggyőződésem. Így gondoskodik rólunk az Isten.

Hogyan emlékszik vissza a szolgálati helyekre?

Úgy érzem, engem nagyon szerettek, igaz, én is nagyon szerettem az embereket.

Dudás püspök első szolgálati helyemre, Nyírturára helyezett, s azt mondta: két évig, ha fát vágnak is a hátamon, akkor is ott kell lennem, két évig szóba sem akar velem állni. Püspök atya kilenc év múlva meghalt, és valóban nem is beszélt velem többet, nem volt miért: az életképtelennek mondott egyházközség, hála az Úrnak, beindult, mára már szépen felépített egyházközség lett belőle. Tizenöt évig voltam ott. Elhatározás kérdése: akarom-e szolgálni a híveket, vagy csak játéknak tekintem az egészet, s a gőg és a nagyravagyás vezérel. Én szolgálni akartam.

Majd Biriben tizenkét évig, aztán Bökönyben huszonhárom évig szolgáltam. Ez utóbbi volt a szívem csücske. Pedig egy romos templom és egy még romosabb parókia fogadott, amikor Timkó Imre püspök 1986-ban kinevezett. Ez volt a feladat: meg kellett újítani, rendbe kellett tenni, ami elhasználódott. Bökönyben 1881 előtt is állt egy kisebb parókia, abban az évben azonban új tetőt kapott az épület, és kibővítették: akkortól óriási méretű lett. A nagy parókián fokozatosan kiépítettük és felénkítettük a közösségi életet is. Hittankör működött fiatal felnőtteknek, közülük egy fiú lett görögkatolikus pap (Tótszegi István sajtóvamosi parókus atya, kórházlelkész), négy leány lett papné. A templomra teljesen új tornyot építettünk, vörösrézrel fedettük be a tetejét. Akkor készültek el a külső homlokzati ikonok velencei üvegmozaikból, melyek Puskás László atya, festőművész alkotásai, valamint a belső festés is. A templomszentelésre az akkori pannonhalmi főapátot, Várszegi Asztrik püspök atyát hívtuk meg 2006-ban. Az ünnep azzal kezdődött, hogy a faluban egy csodálatos körmenetet tartottunk. Harminc, egyenruhába öltözött leányzó vitte a Mária-képet. Felejthetetlen emlékem az egyik húsvéti pászkaszentelés is, amikor kétszer kellett megtöltenem a szenteltvíztartót, majd két liter szenteltvizet hintettem szét a pászkás kosarakra, annyian voltunk.

éktelenül – mesélték, hisz én ezekre a dolgokra nem emlékszem már. De a kanonok úr gyönyörű szépen elvégezte a misét, engedelmeskedett az egyház törvényeinek, mert volt egy lélek a templomban. Én így kezdtem a papságomat.

Volt egy alkalom, amikor óriási felfordulást okoztam a faluban: összefutott mindenki, mert a gyermek – jómagam – eltűnt. Csáklával a kútban kerestek, hogy nem estem-e bele. Nem. 'Hol lehet?' – kutattak mindenütt. Végül valakinek eszébe jutott, mintha látott volna engem vecsernyén bemenni a templomba. Mentek a harangozóért, hogy jöjjön, nyissa ki a templomot. Hát ott játszottam bent a templomban csendben, egyedül, magamban.

És a későbbiekben kapott-e valamilyen útmutatót a papi szolgálat irányába?

A gondviselő Istentől. Ő vigyázott ránk, három gimnazista fiatalemberre, Orosz Lajosra, Zatik Jánosra és Beregi Pistára, hogy a kommunizmusban se tévelyedjünk el, hanem megfelelően felkészült papokká legyünk majdan.

A történet 1941-ben kezdődött, amikor római katolikus pappá szenteltek egy Pém József nevezetű embert a Szatmári Egyházmegyében. József Mátészalkán megismerkedett egy lánnyal, aki miatt 1945-ben felmentését kérte a papi szolgálat alól. Orosz tanár és osztályfőnök lett a gimnáziumban. A mi osztályfőnökünk. Amikor mi leérettségiztünk, Pém József befejezte ottani pályafutását, és valahová a Dunántúlra költözött. De abból az osztályból heten jelentkeztünk teológiára, és pappá szenteltek hármunkat. Ő arról sohasem beszélt,

Akkor tehát mozgósítani tudta az embereket...

Igen. Majd a kétezer-ötszáz fős egyházköz-ségből Mezőladányba helyeztek. Az ott élő kétszáz görögkatolikus közül kevesen jártak templomba. Nagy váltás volt, de ott is tettem a dolgom. Megszépült a mezőladányi templom is.

Az én kiskapum soha sem volt sehol sem becsukva: az jöhettett be hozzánk, aki csak akart.

Hogyan fogadta, hogy a fia is a nyomdokaiba lép és pap lesz?

Gimnazista volt, amikor megkérdeztem István-tól, mi akar lenni. Bányamérnök vagy gépészmérnök – mondta, s én aggodalmam ellenére elfogadtam ezt. Miskolcra felvételizett a műszakra. Harmadéves volt, amikor egy alkalommal hazajött, de Nyíregyházáról érkezett. Elmondta: járt bent Imre püspöknél, hogy kérje az átvételét teológiára. Odáig voltam!

Elmentem a püspök atyához, és megkérdeztem tőle, hogy történt Istvánnal a dolog. Szeptembertől Pestre küldtem a szemináriumba – válaszolta. Én ennek nagyon örültem, boldog voltam.

Mikor vesztette el a feleségét?

Az én feleségem negyvenéves korában lett beteg, iszkémiás szívbetegeggel került kórházba. A kiváltó okot nem tudjuk, s bár korábban tanított, utána leszázalékolhatta magát, mert

már nem volt képes tovább iskolába járni. Aztán valahogyan eléldegélt Isten kegyelméből a nyolcvanadik évéig, amikor meghalt. Az utolsó nagy csapás számára az állatorvos fiam halála volt.

2018 decemberében az utolsó kenetet is feladtuk neki. Veseelégtelensége, szívelégtelensége, májelégtelensége volt, de még egy fél év itt-hon gondoztam, s végül egy tüdőgyulladásba halt bele.

Hogyan élte meg távozását?

Tudtam, hogy meg fog halni, mert mindenki meghal. Az alatt a fél év alatt felkészítettem a gyermekeinket. Tudtam, hogy nekem kell eltemetnem. Tudomásul kellett vennem, el kellett fogadnom. A feleségem halála után Jósavárosban szolgálhattam – a legjobb terápiaként –, gyóntathattam, áldoztathattam, misézhettem, prédikálhattam.

Gondol-e a halálra néha?

Nekem nem szokott eszembe jutni a halál, csak az élet. Minden este megköszönöm a Jóistennek a napot, és elbeszélgetek vele. Ha engem éltet még az Isten, nem azért teszi, hogy lustálkodjam, hanem azért, hogy valamit tegyek. A papi életem azzal, hogy nyugdíjas lettem, nem ért véget. Sokan megkeresnek, szeretnék, hogy meghallgassam őket, és nálam nyitott fülekre találnak a történetek. Mindenkiért imádkozom, aki kéri.

Pünkösdi gondolatként osztottam meg másokkal a Szentlélekről a következőket: a Szentlélek egykor az ösrobbanásban meggyújtotta a létet, létbe állította a nem létező világot. A „Tűz Csiholója” felrobbantotta a csillagokat és lángra lobbantotta máglyájukat, majd a lángnyelvek formájában működésbe hozta az anyaszentegyházat, s az emberekben ma is kis lángocskák gyúlnak, mikor segítenek másokon: a Szentlélek gyújtja bennünk erre a vágyat. Kicsinyke lángok, ó, mindig kellene, hogy égjetek.

Milyen üzenetet fogalmazna meg a felnövekvő papnemzedéknek?

Engem a Jóisten nagyon szeretett, egy olyan csodálatos papi életet adott, melyben mindenki igyekezett szeretni engem, és én mindenkit igyekeztem viszonoszeretni. Jézus ezt mondta nekünk: szeressétek egymást, ahogyan én szerettelek titeket. Ennél nagyobb törvény, prófécia nincs. Ha valakit szeretünk, az fontos nekünk. Amelyik papnak ez válik a legfőbb jellemzőjévé, ezzel a legtöbbet tudja adni a híveknek.

NÉVJEGY

BEREGI ISTVÁN tiszteletbeli esperes-parókus atya

Született Nyírvásváriban
1935. augusztus 31-én.
Dudás Miklós püspök
1960. augusztus 7-én
szentelte pappá.
Felesége Berettyán Ilona.

1960–75: Nyírtura, segédlelkész, parókus
1975–86: Biri, parókus
1986–2008: Bököny, parókus
2008–17: Mezőladány, parókus

Három gyermek édesapja, hat unokája és két dédunokája van.